

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18-др. закон) утврђена је обавеза израде стратешке процене утицаја на животну средину у области просторног и урбанистичког планирања, с тим да јединица локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности, одређује врсте планова за које се израђује стратешка процена утицаја на животну средину.

Скупштина Града Новог Сада донела је Одлуку о одређивању врсте планских докумената за које се израђује стратешка процена утицаја на животну средину („Службени лист Града Новог Сада“, број 48/09), којом је предвиђено да се израђује и за планове детаљне регулације који обухватају комуналне површине.

Одлуком о изради Плана детаљне регулације Новог гробља у Ветернику („Службени лист Града Новог Сада“, број 33/21) чији је саставни део Решење о изради стратешке процене утицаја плана детаљне регулације Новог гробља у Ветернику на животну средину, број V-35-180/21 од 09.03.2021. године, које је донела Градска управа за урбанизам и грађевинске послове, утврђена је обавеза израде стратешке процене утицаја на животну средину.

Овим решењем дефинисано је да се приступа изради стратешке процене утицаја детаљне регулације Новог гробља у Ветернику на животну средину, као и да ће Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину бити изложен на јавни увид заједно са Нацртом плана.

Стратешком проценом утврдиће се утицај планираног решења на животну средину у циљу утврђивања смерница за заштиту животне средине, којима ће се обезбедити заштита животне средине и унапређивање одрживог развоја сагледавањем свих негативних промена у просторно-функционалној организацији.

У оквиру стратешке процене утицаја плана на животну средину разматраће се постојеће стање животне средине на простору обухваћеним планом, значај и карактеристике плана, карактеристике утицаја планираних садржаја на животну средину и друга питања и проблеми заштите животне средине у складу са критеријумима за одређивање могућих значајних утицаја на животну средину, узимајући у обзир планиране намене објеката и намену површина на овом подручју.

Извештај о стратешкој процени утицаја детаљне регулације Новог гробља у Ветернику на животну средину(у даљем тексту: Извештај) урађен је у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 94/24).

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. Кратак преглед циљева и садржаја плана

Циљ израде и доношења плана је утврђивање правила уређења и правила грађења, у складу са правилима усмеравајућег карактера која су дефинисана Планом генералне регулације и Планом генералне регулације насељеног места. Уређење и коришћење простора заснива се на рационалној организацији и коришћењу земљишта, те усклађивању са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима.

Планом је дефинисана улична мрежа која директно утиче на организацију простора. Све површине, у обухвату Плана, дефинисане су као површине јавних намена. Дефинисани су сви услови за реализацију простора на основу овог Плана, односно омогућена је реализација према параметрима из Плана.

Планом се прецизно просторно дефинише комплекс гробља али и друге површине јавне намене: парковски уређена површина, трансформаторска станица и саобраћајнице. Издваја се и парцела за површине осталих намена – Верски комплекс. Дефинишу се правила по којима ће се уређивати и инфраструктурно опремати простор и градити објекти на предметном простору као целини.

САДРЖАЈ

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПЛАНА

УВОД

Основ за израду плана детаљне регулације
Циљ доношења плана
Извод из планова вишег реда

ГРАНИЦА ПЛАНА И ОБУХВАТ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

ПЛАНСКИ ДЕО

Подела простора на карактеристичне целине и намена површина

Нумерички показатељи

ПЛАН РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ

План нивелације

МРЕЖЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Саобраћајна инфраструктура

Водна инфраструктура

Енергетска инфраструктура

Мере енергетске ефикасности изградње

Електронске комуникације

ПЛАН УРЕЂЕЊА ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА

МЕРЕ И УСЛОВИ ОЧУВАЊА ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

МЕРЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Инжењерско – геолошки и природни услови

Услови и мере заштите и унапређења животне средине

МЕРЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ДРУГИХ НЕСРЕЋА

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правила парцелације

Правила уређења и грађења за реализацију планираних намена

Гробље

Парковски уређена површина

Правила уређења и грађења унутар заштитног појаса електроенергетског коридора

Правила за опремање простора инфраструктуром

Услови за грађење саобраћајних површина

Услови за изградњу инсталација водне инфраструктуре и прикључака објеката на исте

Правила за уређење енергетске инфраструктуре

Услови за уређење слободних и зелених површина

Услови приступачности

ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ

ПРИМЕНА ПЛАНА

ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА

Списак графичких приказа

1. Извод из Плана генералне регулације насељеног места
Ветерник.....А3
2. План намене намене површина, нивелације, регулације и саобраћаја.....1:2500
4. План регулације површина јавне намене1:2500
5. План водне инфраструктуре..... 1:2500
6. План енергетске инфраструктуре и електронских комуникација 1:2500
7. Синхрон план инфраструктуре 1:2500

2.2. Веза са плановима вишег реда и другим плановима

Плански основ за израду Плана представљају: План генералне регулације насељеног места Ветерник („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 27/15, 14/17, 55/18, 22/19, 35/19, 9/20, 13/21-др. план, 32/22, 18/24 и 35/24) (у даљем тексту: План генералне регулације насељеног места) и План генералне регулације простора за мешовиту намену западно од Суботичког булевара и северно од Булевара војводе Степе („Службени лист Града Новог Сада“, бр.15/12, 38/18, 39/18-исправка, 60/20, 25/21, 16/22-др. план и 10/24-др. план) (у даљем тексту: План генералне регулације) којим је за овај простор дефинисана обавезна израда плана детаљне регулације. Претежне намене која су дефинисане Планом генералне регулације су гробље и саобраћајне површине.

План генералне регулације насељеног места Ветерник ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 27/15, 14/17, 55/18, 22/19, 9/20 и 55/20)

Планом генералне регулације насељеног места дефинисано је да се простор обухваћен овим Планом налази у склопу урбанистичке целине број три, северно од планираног општинског пута а уз саму границу грађевинског подручја.

План генералне регулације за овај простор дефинише претежне намене и то: гробље и саобраћајне површине.

План генералне регулације утврдио је начин спровођења да за предметни простор, као део урбанистичке целине 3, основ за реализацију буде план детаљне регулације.

Подручје које ће се обухватити планом налази се у Урбанистичкој целина 3 – северно од планираног општинског пута а уз саму границу грађевинског подручја насељеног места Ветерник. Предметни простор ће се планирати према усмеравајућим правилима утврђеним Планом генералне регулације.

Грађевинско подручје, северно од планираног општинског пута и пословања секундарног и терцијарног сектора, намењује се гробљу и саобраћајним површинама.

Гробље

Планом је за гробље резервисан простор површине око 23,1 ha а који се простире јужно од планираног проширења Градског гробља у Новом Саду.

На овој локацији планира се изградња гробља за потребе сахрањивања целог насеља Ветерник, али и као резерва простора за потребе сахрањивања осталих делова Града Новог Сада.

Очекује се да овом гробљу гравитирају и друга насеља. Параметри за реализацију ће се утврдити планом детаљне регулације (према морталитету, врсти организације, односу површина за сахрањивање и осталих површина и др.) чиме ће бити дефинисан капацитет гробља.

Концепт уређења усагласиће се са уређењем Градског гробља у Новом Саду а то подразумева, да основни концепт организације и обликовања гробља као целине јесте наглашавање пејзажног карактера (просечна површина гробног места око 3,7 m²).

Планира се изградња свих потребних пратећих објеката и више улаза.

У оквиру комплекса гробља, према намени пословања и јавним наменама, потребно је формирати заштитни зелени појас, ширине најмање 30 m.

План генералне регулације простора за мешовиту намену западно од Суботичког булевара и северно од Булевара војводе Степе у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, бр.15/12, 38/18, 39/18-исправка, 60/20, 25/21, 16/22-др. план и 10/24-др. план)

Део простора који је такође обухваћен овим Планом налази се у западном делу обухвата Плана генералне регулације, уз саму границу грађевинског подручја и на граници катастарских општина Ветерник и Нови Сад IV.

План генералне регулације за овај простор дефинише намену: саобраћајне површине.

План детаљне регулације градског гробља у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 43/18)

Планом детаљне регулације простор обухваћен овим Планом намењен је за јавне саобраћајне површине.

2.3. Концепција просторног уређења

Концепција просторног уређења базирана је на смерницама планова ширег подручја и садржајно шири концепт урбанистичког решења досадашње планске документације за овај простор.

Простор у обухвату плана је у целости намењен површинама јавне намене: комплекс гробља, парковски уређенс површина, саобраћајне површине и трансформаторска станица.

Сходно томе, уређење простора заснива се на јасној подели по наменама, те се и препознају елементи основне поделе на потцелине.

У обухвату плана издвајају се четири потцелине:

- потцелина 1 – Комплекс гробља
- потцелина 2 - Парковски уређена површина
- потцелина 3 - трансформаторска станица.
- потцелина 4 – Верски комплекс.

Нумерички показатељи

Укупна површина обухваћена Планом износи 25,75 ha, од које површине јавне намене заузимају 25,53 ha а површине осталих намена 0,22 ha.

Табела број 1: **Биланс површина**

НАМЕНА	ПОВРШИНА (ha)	%
Гробље	16,56	64,31
Парковски уређена површина	4,99	19,34

Саобраћајне површине и паркинзи	3,16	12,27
Трансформаторска станица (ТС)	0,83	3,22
УКУПНО ПОВРШИНЕ ЈАВНИХ НАМЕНА	25,53	99,15
Верски комплекс	0,22	0,85
УКУПНО	25,75	100

2.4. Карактеристике животне средине и разматрана питања и проблеми из области заштите животне средине у плану

Животна средина, као специфична медијум у коме се одражавају последице свих човекових активности, мора се посматрати у оквиру ширег друштвеног контекста, односно укупне социјалне, привредне и економске ситуације. Процес интегрисања животне средине у друге секторске политике омогућује усклађивање различитих интереса и дистизање циљева одрживог развоја.

У току израде Плана, разматрани су бројни постојећи и потенцијални проблеми животне средине и предложена су адекватна решења која ће регулисати или пак ублажити постојање истих. Разматрана питања из области животне средине у плану, односе се на:

- изградњу, уређење, опремање и одржавање планираних објеката на гробљу, као што су: капела, мртвачница, сала за даће, администрација и др.,
- уређивање и одржавање стаза унутар гробља;
- уређивање простора између гробних места;
- адекватно одлагање отпадних материја;
- подизање и одржавање зеленила, реализација планиране парковске површине, јавне расвете, чистоће, уклањање снега и леда унутар гробља и других послова који су у вези са уређивањем и одржавањем гробља и одржавањем гробних места.

Планом су дефинисани потенцијално угрожени медији животне средине: ваздух, земљиште и вода. Разматране мере животне средине у плану категорисане су као:

- мере заштите ваздуха,

- мере заштите вода,
- мере заштите земљишта,
- мере заштите од буке,
- мере за руковање отпадом и
- додатне мере заштите.

Приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

Овом стратешком проценом, у складу са донетим Решењем о приступању изради стратешке процене утицаја предметног плана на животну средину, нису разматрани прекограничним утицаји, из тог разлога што нема планом предвиђених садржаја у простору који би у току експлоатације својим технолошким поступком могли имати прекограничне утицаје.

2.5. Приказ планом предвиђених варијантних решења у контексту заштите животне средине

Предметним планом нису предвиђена варијантна решења.

На основу чланова 13. и 15. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, у Извештају су разматране две варијанте: варијанта да се план не усвоји и варијанта да се план усвоји.

Укупни ефекти Плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и решењима плана. Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало усвајање или неусвајање предметног плана, стратешка процена се бави разрадом обе варијанте.

Детаљнији приказ варијанти дат је у поглављу 5.

2.6. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама

За потребе израде плана услове су доставиле следеће институције и предузећа:

- ЈКП „Чистоћа“.
- „Електромрежа Србије“, а.д,
- „Електродистрибуција Србије“, д.о.о. Београд,
- ЈП „Емисиона техника и везе“, Београд,
- ЈКП „Информатика“, Нови Сад,
- ЈКП „Лисје“, Нови Сад,

- Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру,
- Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Управа за ванредне ситуације у Новом Саду,
- „Нови Сад-Гас“ доо,
- ЈП „Пошта Србије“,
- ЈП „Србијагас“,
- „Телеком Србија“, а.д.,
- ЈКП “Водовод и канализација“,
- ЈКП „Градско зеленило“,
- Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада,
- Покрајински завод за заштиту природе.

3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ПЛАНА

3.1. Природне карактеристике

3.1.1. Инжењерско-геолошке карактеристике и погодност терена за изградњу

Према инжењерско-геолошкој карти, на простору у обухвата Плана детаљне регулације са аспекта носивости терена заступљени су следећи терени:

- терен погодан за градњу; оријентационо дозвољено оптерећење износи 2,5-2,0 kg/cm²; могућа је градња свих врста објеката, изузев посебно осетљивих конструкција и
- терен средње погодан за градњу; оријентационо оптерећење износи 1,0-2,0 kg/cm²; могућа градња лакших објеката уобичајених конструкција.

Литолошку класификацију предметног простора чине:

- лесна суглина, лесна структура уништена деловањем подземне воде, али без транспорта; кохезија и угао унутрашњег трења у односу на лес, нешто је нижи и
- преталожен лес; уништена лесна структура; повећан садржај песковите фракције; у односу на лес, кохезија је смањена.

3.1.2. Педолошка структура

Заступљене врсте земљишта на предметном простору су:

- чернозем на лесу и лесоликим седиментима – алкализован и
- лесивирано земљиште (лувисол).

3.1.3. Сеизмичке карактеристике

Сеизмичке карактеристике условљене су инжењерско – геолошким карактеристикама тла, дубином подземних вода, резонантним карактеристикама тла и другим факторима.

Према карти сеизмичке рејонизације Србије подручје града Новог Сада налази се у зони осмог степена MCS скале. Утврђен степен сеизмичког интензитета може се разликовати за $\pm 1^\circ$ MCS што је потребно проверити истражним радовима.

3.1.4. Климатске карактеристике

Клима је умерено-континенталног типа са карактеристикама субхумидне и микротермалне климе. Главне карактеристике овог типа климе су топла и сува лета са малом количином падавина, док су зиме хладне, са снежним падавинама. Пролећни и јесењи месеци су умерено топли и одликују се већом количином падавина.

Временска расподела падавина се карактерише са два максимума: јули 72,8 mm/m² и децембар 58,5 mm/m², и два минимума - март 35,3 mm/m² и септембар 33,4 mm/m², при чему је укупна сума воде од падавина 593 mm/m².

Релативна влажност ваздуха је у распону од 60-80% током целе године.

Најчешћи ветар је из југоисточног и северозападног правца. Остали правци ветра нису посебно значајни. Јачина ветра је између 0,81-1,31 m/s.

3.1.5. Заштићена природна добра

На простору у обухвату плана не постоје заштићена подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, утврђених еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународно, регионалног и локалног значаја.

3.1.6. Зеленило – постојеће стање вегетације

На простору обухваћеном планом претежно је заступљено пољопривредно земљиште (оранице), са различитим ратарским културама. Понеки делови простора су запуштени са разраслом самониклом високом и ниском аутохтоном вегетацијом.

3.2. Створене карактеристике

3.2.1. Заштићена културна добра

На основу података из документације надлежног Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада, утврђено је да у обухвату предметног Плана нема

заштићених културних добара, добара под претходном заштитом и познатих археолошких локалитета.

Међутим предметни простор је зона потенцијалних археолошких локалитета и налаза, према конфигурацији терена и положају у близини некадашње Старе обале Дунава.

3.2.2. Идентификација хазарда

На подручју плана, са аспекта настанка хемијских удеса и могућих последица нису изграђени индустријски погони који се могу означити као хазардни.

Степен опасности хазардних материја зависи од специфичних карактеристика сваке материје које могу бити од значаја за испитивано поље утицаја. У животној средини битно је констатовати и најмање концентрације опасних и штетних материја које се ослобађају током редовног рада процесних постројења, због временски неограниченог негативног утицаја малих доза ових материја на све категорије становништва.

3.3. Опремљеност инфраструктуром

3.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Овај простор повезан је са градском уличном мрежом Улицом Краља Петра I од стране Ветерника, односно Улицом доње Сајлово од стране Руменачког пута која је у постојећем стању примарна улица. Улица је изграђена са асфалтним коловозом и на њу су прикључују остали атарски путеви који се налазе у обухвату плана.

Простор није опслужен јавним градским превозом, нити постоје изграђене бициклистичке или пешачке стазе.

3.3.2. Водна инфраструктура

3.3.2.1. Снабдевање водом

Снабдевање водом предметног простора, није решено преко водоводног система Града Новог Сада, с обзиром да није постојала потреба за тим. Простор се тренутно користи као пољопривредно земљиште, на ком нема изграђених објеката.

Дуж улице Доње Сајлово изграђен је примарни доводник воде за насеље Ветерник, који представља добру основу за даље ширење водоводног система.

3.3.2.2. Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода није решено преко канализационог система Града Новог Сада, с обзиром да није постојала потреба за тим. Атмосферске воде се гравитационо сливају ка нижим теренима и мелиорационим каналима.

3.3.3. Енергетска инфраструктура

3.3.3.1. Снабдевање електричном енергијом

На подручју постоји делимично изграђена електроенергетска мрежа. Основни објекат за снабдевање електричном енергијом је ТС 110/20 kV “Нови Сад 5. Преко подручја прелазе два 110 kV далековод са својим заштитним коридорима у којем није дозвољена изградња објеката, извођење других радова, нити засађивање дрвећа и другог растиња без сагласности власника инсталације.

3.3.3.2. Снабдевање топлотном енергијом

На подручју не постоји изграђена гасоводна мрежа. Околно подручје се снабдева гасом из дистрибутивне гасне мреже Ветерника.

3.3.3.3. Електронске комуникације

На подручју не постоји изграђена мрежа електронских комуникација. Околно подручје је покривено телекомуникационом мрежом Ветерника.

3.4. Мониторинг животне средине

На основу доступних података, закључује се, да на простору у обухвату плана, као и непосредној близини није успостављен мониторинг животне средине.

4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

4.1. Општи циљеви

Дефинисање општих циљева Стратешке процене утицаја врши се на основу постојећег стања и капацитета простора, потреба за заштитом као и на основу смерница

из планских докумената вишег хијерархијског нивоа. Општим циљевима Стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избора индикатора којима ће се мерити њихова оствареност, у циљу очувања животне средине као и спровођење принципа одрживог просторног развоја подручја плана.

Општи циљеви стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације новог гробља у Ветернику на животну средину су:

- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног економског развоја,
- обезбеђење просторних услова за реализацију концепта трајно одрживог (уравнотеженог) развоја у области животне средине, економске и друштвене сфере,
- обезбеђење адекватне превенције, мониторинга и контроле свих облика загађивања,
- заустављање даље деградације простора, угрожавања и уништавања природних ресурса и добара,
- сузбијање непланске изградње и коришћења простора.

4.2. Посебни циљеви

Посебни циљеви стратешке процене представљају разраду општих циљева. Они се дефинишу на основу наведених општих циљева стратешке процене, дефинисаних планских поставки и концепција.

Они треба да обезбеде субјектима одулучивања јасну слику о суштинским утицајима плана на животну средину, на основу које је могуће донети одлуке које су у функцији заштите животне средине и реализације основних начела одржавања развоја.

Посебни циљеви стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације новог гробља у Ветернику на животну средину односе се на:

- очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине,
- утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине који ће се спроводити на комплексу гробља,
- спречавање настајања негативних утицаја на околно пољопривредно земљиште,
- обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције (нарочито ободом комплекса гробља),
- смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште (услед изградње планираних објеката, приликом ископа гробних поља и сл.),
- побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима,
- успостављање система мониторинга животне средине,
- безбедно депоновање различитих врста отпада, као и повећање степена рециклаже и компостирања,

- утврђивање обавезе спровођења Поступка процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/04 и 36/09) у складу са Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије" број 114/08).

4.3. Избор индикатора

На основу дефинисаних посебних циљева, врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Индикатори су веома прикладни за мерења и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Они представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за планирање.

Да би индикатори били поуздани на свим нивоима планирања као инструмент за компарацију, неопходан је усаглашен систем праћења који подразумева:

- јединствене показатеље,
- јединице мерења,
- метод мерења,
- период праћења,
- начин обраде података,
- приказивање резултата.

Подаци се прикупљају на разним нивоима и у разним институцијама: статистичким заводима, заводима за јавно здравље и здравствену заштиту, хидрометеоролошким службама, геолошким и геодетским заводима, заводима за заштиту природе и др.

Приказ индикатора одрживог развоја је лимитиран начином прикупљања и обраде статистичких података. Индикатори одрживог развоја морају бити коришћени у контактима са међународним организацијама и институцијама.

На основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 37/11), на простору у обухвату плана, као и у непосредној близини, релевантни су следећи индикатори:

- учесталост прекорачења дневних граничних вредности за SO₂, NO₂, PM₁₀, O₃
- промена начина коришћења земљишта,
- укупна количина произведеног отпада,
- количине посебних токова отпада,
- количина издвојеног, прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада,
- извори нејонизујућег зрачења од посебног интереса.

5. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Циљ израде Стратешке процене утицаја на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквири (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ остварио, потребно је сагледати Планом предвиђене активности.

5.1. Процена утицаја варијантних решења плана на животну средину са мерама заштите и варијантно решење у случају нереализовања плана

Закон не прописује шта су варијантна решења Плана која подлежу стратешкој процени утицаја.

Планом нису разматрана варијантна решења, али имајући у виду чињеницу да је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину прописана обавеза разматрања варијантних решења, у Извештају су разматране две могуће варијанте:

- **Варијанта I** - да се План детаљне регулације новог гробља у Ветернику не усвоји;

- **Варијанта II** - да се План детаљне регулације новог гробља у Ветернику усвоји и имплементира.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређење постојећег стања, циљева и планских решења, ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења плана.

Приказ Варијанте I - неусвајање плана

Плански документ представља основни инструмент управљања простором. Непостојање Плана значи непостојање адекватних мера и услова за организовање активности у простору и његово коришћење уз обавезне мере заштите и унапређења животне средине, прописане Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину.

У случају нереализовања Плана детаљне регулације новог гробља у Ветернику могу се очекивати бројни негативни ефекти на животну средину.

Прихватањем Варијанте I задржало би се постојеће стање у простору које подразумева:

- неизграђено пољопривредно земљиште,
- инфраструктурну неопремљеност,
- непостојање мониторинга чинилаца животне средине.

Неусвајање Плана, може за последицу имати:

-недостатак мера и инструмената за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин,

-непоштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине.

Приказ Варијанте II - усвајање и имплементирање плана

Прихватањем Варијанте II створили би се услови за побољшање квалитета живота грађана, уз спровођење мера заштите и унапређења животне средине прописаних Планом и Стратешком проценом утицаја.

Усвајање Плана представља варијанту којом се стварају услови за:

- очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине,
- утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине који ће се спроводити на комплексу гробља,
- спречавање настајања негативних утицаја на околно пољопривредно земљиште,
- обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције (нарочито ободом комплекса гробља),
- смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште (услед изградње планираних објеката, приликом ископа гробних поља и сл.),
- побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима,
- успостављање система мониторинга животне средине,
- безбедно депоновање различитих врста отпада, као и повећање степена рециклаже и компостирања,
- утврђивање обавезе спровођења Поступка процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/04 и 36/09) у складу са Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије" број 114/08).

5.2. Поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са аспекта заштите животне средине

Поређење варијанти је извршено на основу анализе свих позитивних и негативних утицаја које би оне имале на простор, а који су дати у претходном поглављу.

Најприхватљивија варијанта у погледу заштите животне средине, јесте она варијанта која би омогућила побољшање квалитета животне средине применом мера за спречавање негативних утицаја, поштовање принципа одрживог развоја, као и рационално коришћење свих природних ресурса.

Узимајући у обзир све претходно наведено, у нашем случају, Варијанта II (усвајање Плана детаљне регулације новог гробља у Ветернику) представља повољнију варијанту са аспекта заштите животне средине.

5.3. Вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност, временска и просторна димензија утицаја плана

У наставку стратешке процене утицаја извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења предложене варијанте плана на животну средину. Као основа за развој ове методе послужиле су методе које су потврдиле своју вредност у земљама Европске уније.

Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак + на позитивне промене (табела 3).

Табела 3: Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	-3	Јак негативан утицај
Већи	-2	Већи негативан утицај
Мањи	-1	Мањи негативан утицај
Нема утицаја/нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података
Позитиван	+1	Мањи позитиван утицај
Повољан	+2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+3	Јак позитиван утицај

Табела 4: Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај у простору регије
Општински	О	Могућ утицај у простору општине
Градски	Г	Могућ утицај у подручју града
Локални	Л	Могућ утицај у некој зони или делу града

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Плана. Вероватноћа утицаја одређује се према следећој скали:

Табела 5: Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	Утицај извршен
Више од 50%	В	Утицај вероватан

Мање од 50%	М	Утицај могућ
Мање од 1%	Н	Утицај није вероватан

Поред тога, додатни критеријуми се могу извести према времену трајања утицаја, односно последица. У том смислу могу се дефинисати привремени-повремени (П) и дуготрајни (Д) ефекти.

Табела 6: Време трајања утицаја

Ознака	Опис
Д	дуготрајни
П	привремени-повремени

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене утицаја.

У наредној табели дата су планска решења у предлогу плана обухваћена проценом утицаја:

Табела 7: Планска решења у предлогу плана обухваћена проценом утицаја

Ознака	Планско решење
1.	Изградња планираних објеката гробља (капела, мртвачница, сала за даће, администрација и др.)
2.	Инфраструктурно опремање простора
3.	Реализација планираних гробних поља
4.	Реализација парковски уређене површине
5.	Реализација планиране трансформаторске станице
6.	Планирање простора за одлагање разноврсног отпада

Табела 8: Процена величине утицаја планских решења на животну средину

	Циљеви СПУ	1	2	3	4	5	6
1.	очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине	-2	+2	-1	+3	-1	+3
2.	утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине који ће се спроводити на комплексу гробља	0	+2	0	+3	+1	+3
3.	спречавање настајања негативних утицаја на околно пољопривредно земљиште	0	+3	0	+3	0	+2
4.	обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције (нарочито ободом комплекса гробља)	-1	0	-1	+3	0	0
5.	смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште (услед изградње планираних објеката, приликом ископа гробних поља и сл.)	-1	+3	-2	+2	0	+3
6.	побољшање квалитета ваздуха у складу са	0	0	0	+3	0	+1

	стандардима						
7.	успостављање система мониторинга на значајним емитерима	0	0	0	0	0	0
8.	безбедно депоновање различитих врста отпада, као и повећање степена рециклаже и компостирања	0	0	0	0	0	+3

Табела 9: Процена просторних размера утицаја планских решења на животну средину

	Циљеви СПУ	1	2	3	4	5	6
1.	очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине	Л	Л	Л	Л	Л	Л
2.	утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине који ће се спроводити на комплексу гробља		Л		Л	Л	Л
3.	спречавање настајања негативних утицаја на околно пољопривредно земљиште		Л		Л		Л
4.	обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције (нарочито ободом комплекса гробља)	Л		Л	Л		
5.	смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште (услед изградње планираних објеката, приликом ископа гробних поља и сл.)	Л	Л	Л	Л		Л
6.	побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима				Л		Л
7.	успостављање система мониторинга на значајним емитерима						
8.	безбедно депоновање различитих врста отпада, као и повећање степена рециклаже и компостирања						Л

Табела 10 : Процена вероватноће утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

	Циљеви СПУ	1	2	3	4	5	6
1.	очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине	И	И	В	И	И	И
2.	утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине који ће се спроводити на комплексу гробља		И		И	И	И
3.	спречавање настајања негативних утицаја на околно пољопривредно земљиште		И		И		И
4.	обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције (нарочито ободом комплекса гробља)	И		И	И		
5.	смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште (услед изградње планираних објеката, приликом ископа гробних поља и сл.)	В	И	И	И		И
6.	побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима				И		В
7.	успостављање система мониторинга на значајним емитерима						
8.	безбедно депоновање различитих врста отпада, као и						И

	повећање степена рециклаже и компостирања						
--	---	--	--	--	--	--	--

Табела 11: Процена **времена трајања** утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

	Циљеви СПУ	1	2	3	4	5	6
1.	очување еколошког капацитета простора и побољшања квалитета животне средине	Д	Д	Д	Д	Д	Д
2.	утврђивање конкретних мера, услова и режима заштите животне средине који ће се спроводити на комплексу гробља		Д		Д	Д	Д
3.	спречавање настајања негативних утицаја на околно пољопривредно земљиште		Д		Д		Д
4.	обнављање и подизање заштитног зеленила на начин да се очувају и повећају општекорисне функције (нарочито ободом комплекса гробља)	Д		Д	Д		
5.	смањење испуштања нутријената и других опасних материја у земљиште (услед изградње планираних објеката, приликом ископа гробних поља и сл.)	П	Д	П	Д		Д
6.	побољшање квалитета ваздуха у складу са стандардима				Д		Д
7.	успостављање система мониторинга на значајним емитерима						
8.	безбедно депоновање различитих врста отпада, као и повећање степена рециклаже и компостирања						Д

Резиме значајнијих утицаја плана:

На основу евалуације значаја утицаја приказаним у претходним табелама, закључује се да имплементација Плана не производи стратешки значајне негативне утицаје на планском подручју, односно да ће планска решења уз примену адекватних мера заштите имати позитивне ефекте на животну средину.

5.4. Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени (члан 15.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката. Ови ефекти су делом идентификовани у претходном поглављу, али значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Као пример се може навести загађивање ваздуха, вода или пораст буке.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од збира појединачних утицаја. Синергетски ефекти се најчешће манифестују код људских заједница и природних станишта.

Идентификација кумулативних и синергетских ефеката планских решења на животну средину приказана је у наредној табели:

Табела 12: Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Интеракција планских решења	Област стратешке процене утицаја
Управљање квалитетом ваздуха	
4, 6	Реализација планиране парковске површине и простора за одлагање отпада имаће позитивне ефекте на квалитет ваздуха.
1	Привремени негативни ефекти на квалитет ваздуха могу се јавити приликом изградње објеката који ће бити у функцији гробља (приликом извођења грађевинских радова).
Управљање и заштита вода	
2	Инфраструктурно опремање простора тј. дефинисање начина одвођења отпадних и атмосферских вода допринеће заштити квалитета вода.
Заштита и коришћење земљишта	
2, 6	Инфраструктурно опремање простора, као и планирање простора за одлагање разноврсног отпада допринеће спречавању загађења земљишта.
1, 3	Изградња планираних објеката у функцији гробља, као и реализација планираних гробних поља, може допринети привременим негативним утицајима на квалитет земљишта.
Заштита од буке	
4	Реализација парковски уређене површине имаће позитивне ефекте на смањење нивоа буке.
1, 2	Приликом изградње планираних објеката и у току инфраструктурног опремања простора привремено ће се јавити повећани нивои буке.
Управљање отпадом	
6	Дефинисање простора за одлагање разноврсног отпада допринеће успостављању ефикасног система управљања отпадним материјама.

5.5. Процена утицаја планираних активности на животну средину

Процена карактеристичних утицаја за планско подручје, извршена је на основу карактеристика и структуре садржаја, намене и функције простора, као и природних карактеристика подручја.

5.5.1. Ваздух

Планско решење предвиђа уређење парковске површине, али и дефинише простор за одлагање разноврсног отпада, што ће допринети побољшању квалитета ваздуха.

Привремени негативни ефекти на квалитет ваздуха могу се јавити приликом изградње објеката који ће бити у функцији гробља (приликом извођења грађевинских радова). Међутим ови утицаји су привременог карактера и престају након извођења грађевинских радова.

5.5.2. Вода

Планске активности у области водне инфраструктуре су усклађене са основним циљевима заштите животне средине, јер се првенствено односе на заштиту квалитета вода. Ове мере су усмерене на планирање канализационе мреже, пречишћавање вода пре испуштања у реципијент, као и њихово рационално коришћење.

Негативан утицај на подземне воде ће се спречити применом прописаних мера заштите вода (адекватно одвођење отпадних вода и сл.). Применом одговарајућих мера заштите земљишта спречиће се продирање загађујућих материја из земљишта у подземне воде.

Из свега наведеног, закључује се да ће планске активности имати позитивне ефекте на квалитет подземних вода.

5.5.3. Земљиште

Решавањем проблема одвођења отпадних вода са овог простора и реализацијом уређене парковске површине спречиће се загађење земљишта. Реализација простора за одлагање отпада допринеће спречавању одлагања отпадних материја на непредвиђена места, а самим тим ће спречити и загађење земљишта.

Приликом радова на изградњи планираних објеката у функцији гробља, као и током инфраструктурног опремања простора и током ископавања гробних места, доћиће привремено до негативног утицаја на квалитет земљишта. Међутим ови утицаји су привременог карактера и престају након извођења радова.

5.5.4. Природна добра

Планске активности неће имати утицај на природна добра, с обзиром да на простору у обухвату Плана не постоје евидентирана заштићена природна добра.

5.5.5. Становништво

Уколико се поштују све мере заштите дефинисане планским решењем за предметни простор, може се констатовати да ће Планом предвиђене активности имати позитивне ефекте на становништво.

5.5.6. Непокретна културна добра

Планске активности неће имати утицај на културно наслеђе, с обзиром да на простору у обухвату плана не постоје евидентирана културна добра.

5.5.7. Инфраструктура

5.5.7.1. Саобраћајна инфраструктура

На простору у обухвату плана планира се мрежа саобраћајница у складу са постојећом уличном мрежом и трасама постојећих атарских путева као и потребама планираних садржаја, са попречним профилима који омогућавају смештање неопходне инфраструктуре, коловоза тротоара и бициклистичких стаза. У Плану је дат акценат на повећавању безбедности саобраћаја и на решавању првенствено пешачких и бициклистичких кретања.

Овај простор повезан је са градском уличном мрежом Улицом краља Петра I од стране Ветерника, односно Улицом Доње Сајлово од стране Руменачког пута која је у постојећем стању примарна улица. Улица је изграђена са асфалтним коловозом и на њу су прикључују остали атарски путеви који се налазе у обухвату плана.

Простор није опслужен јавним градским превозом, нити постоје изграђене бициклистичке или пешачке стазе.

Планирана улична мрежа предметног простора се повезује са источне стране на примарну улицу Краља Петра I од стране Ветерника, односно на улицу Доње Сајлово од стране Руменачког пута, са северне стране на планирану улицу од стране Југовићева, а са јужне стране на продужетак Булевара војводе Степе (планирана обилазница).

Регулације улица планиране се у складу са просторним могућностима и уз уважавање потреба за ефикасним одвијањем саобраћаја моторних возила бициклиста и пешака.

Јавни превоз

Поред могућности одвијања аутомобилског, у неким улицама створени су услови и за одвијање аутобуског (јавног) саобраћаја. Планира се одвијање јавног градског и приградског аутобуског саобраћаја по постојећим трасама дуж примарне улице Краља Петра I од стране Ветерника, односно дуж улице Доње Сајлово од стране Руменачког пута као и у осталим улицама у којима су планиране бициклистичке стазе.

Бициклистички и пешачки саобраћај

Обухваћени простор као равничарско насеље има изузетне услове за развој бициклистичког саобраћаја. Иако није конкурентан аутомобилском и јавном, предвиђа се изградња нових бициклистичких стаза. Највећим делом протезаће се ван коловоза, изузев на деловима мреже где за то не постоје просторне могућности.

Дуж примарне улице Краља Петра I од стране Ветерника, односно дуж улице Доње Сајлово од стране Руменачког пута, као и дуж планиране улице од ОТ 375 до ОТ 1424 се планира изградња једностранних двосмерних бициклистичких стаза. Поред овога планирају су и обостране бициклистичке стазе и тротоари дуж планиране улице од стране Југовићева.

Афирмација бициклистичког саобраћаја треба да буде у што ширем обиму, како би се овај вид превоза више популаризовао. Планом се оставља могућност изградње тротоара и бициклистичких стаза иако ове саобраћајне површине нису учртане у графичком приказу „План намене површина, саобраћаја, регулације и нивелације“ или у карактеристичном попречном профилу. Услов за реализацију је да су испуњени сви саобраћајни услови са становишта законске регулативе и максимално задржавање и заштита постојећег квалитетног дрвећа.

Паркирање

Наспрам северног, главног улаза у гробље, а изван оgrade, планира се паркинг за путничке аутомобиле за потребе гробља и Верског комплекса. Паркинг заузима површину од 13.065 m², што је довољно за реализацију минимално 520 паркинг места.

Паркирање за потребе трансформаторске станице (у даљем тексту: ТС) реализује се на комплексу ТС.

Између парковски уређене површине и ТС планира се паркинг површине 2.200 m², што је довољно за реализацију минимално 88 паркинг места.

Паркирање путничких аутомобила може се планирати и дуж улица, а начин паркирања зависи од ширине расположивог простора.

У близини улаза у комплекс гробља планира се паркинг за бицикле и мотоцикле. Паркинг за бицикле и мотоцикле треба поставити испред сваког појединачног улаза у комплекс гробља. Један паркинг за бицикле се планира и у околини градске мртвачнице унутар комплекса гробља са не мање од 20 паркинг места. Паркинг за бицикле и мотоцикле треба да има и надстрешницу.

На местима где то услови дозвољавају, а постоје потребе, могућа је изградња јавних паркинга за мотоцикле и бицикле иако паркинзи нису учртани на графичком приказу „План намене површина, саобраћаја, регулације и нивелације“ или у карактеристичном попречном профилу улица.

5.5.7.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Панира се изградња секундарне водоводне мреже профила Ø 100 mm у свим улицама обухваћеним планом, с обзиром да је простор комунално не опремљен водоводном мрежом.

Планирана водоводна мрежа задовољиће потребе за санитарном водом корисника простора.

У комплексу гробља планира се изградња секундарне водоводне мреже, са одговарајућим бројем чесми.

Потреба за технолошком водом за заливне системе решиће се захватањем подземних вода преко бушених бунара, уз сагласност надлежног органа.

Процењује се да ће планирано решење очувати и унапредити квалитет животне средине.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко планиране сепаратне канализационе мреже.

Отпадне воде ће се преко планиране канализационе мреже отпадних вода одводити према постојећој канализационој мрежи насеља Ветерник, односно ка канализационом систему Града Новог Сада.

Планира се изградња секундарне канализационе мреже отпадних вода у свим улицама, профила Ø 250 mm.

У колико се укаже потреба за изградњом црпних станица отпадних вода, исте је могуће реализовати у регулацији улице, као објекте шахтног типа.

До изградње канализационе мреже отпадних вода, исте је могуће одводити у водонепропусне септичке јаме на парцели корисника. Септичку јаму поставити минимум 3 m од границе суседне парцеле.

Планира се изградња атмосферске канализације у свим улицама, са оријентацијом на постојећи канал на парцели 887 КО Нови Сад IV, а који функционише у склопу мелиорационог слива „Сајлово“. Начин упуштања атмосферских вода, као и количина атмосферских вода која се може упустити у постојећи канал дефинисана је од стране Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“ из Новог Сада. Омогућавају се мање одступање од планираних траса и капацитета атмосферске канализације, а све у складу са хидрауличким прорачунима који се буду радили за потребе техничке документације.

Планирана канализациона мрежа омогућиће несметано одвођење отпадних и атмосферских вода.

Положај планиране канализационе мреже дат је у графичком приказу „План водне инфраструктуре“ у размери 1:2500.

5.5.7.3. Енергетска инфраструктура и електронске комуникације

Снабдевање електричном енергијом

За снабдевање електричном енергијом овог комплекса потребно је изградити среденапонску 20kV мрежу дуж планираних саобраћајница и на њу прикључити планирану трансформаторску станицу (ТС) 20/0,4 kV која се може градити као

монтажно-бетонска (МБТС), компактно-бетонска (КБТС), зидана (ЗТС) или узидана (у оквиру објеката).

Према Плану генералне регулације насеља Ветерник, у северозападном делу комплекса планира се изградња нове ТС 110/20 kV „Ветерник“. Нова ТС ће се градити када капацитети у постојећим ТС 110/20 kV буду максимално искоришћени. ТС 110/20 kV ће се прикључити на преносни систем изградњом прикључног 110 kV вода до далековода 110 kV бр.1135 или бр.1136 ТС „Нови Сад 3“ – ТС „Нови Сад 5“ који се налазе у непосредној близини, а у зависности од услова а.д "Електромрежа Србије" Београд. Траса прикључног далековода је учртана оријентационо (вероватно ће то бити два далековода по систему "улаз-излаз"), а тачна траса ће се одредити кроз израду планске и(ли) пројктно-техничке документације.

Преко будућег комплекса гробља прелазе два далековода 110 kV (далеководи бр. 1135 и 1136 ТС „Нови Сад 3“ – ТС „Нови Сад 5“) који имају заштитни појас од 25 m са обе стране далековода од крајњег фазног проводника, у коме је изградња објеката ограничена условима Акционарског друштва „Електромрежа Србије“ Београд.

Снабдевање топлотном енергијом

Снабдевање топлотном енергијом планираних садржаја биће решено из градског гасификационог система и локалних топлотних извора.

Постојећи и планирани објекти напајаће се са дистрибутивне гасоводне мреже која је изграђена у Ветернику и коју је потребно проширити до планираног комплекса гробља.

У односу на планиране садржаје гробља потребно је до планираних објеката који захтевају термоенергетско опремање изградити гасоводне инсталације чиме ће се обезбедити квалитетно снабдевање топлотном енергијом свих планираних садржаја.

У случају потреба за већим капацитетима могуће је на погодном месту у комплексу изградити мерно-регулациону гасну станицу и доводни гасовод притиска до 16 bar.

Оставља се могућност снабдевања топлотном енергијом објеката из обновљивих извора енергије и локалних топлотних извора који не утичу штетно на животну средину.

Електронске комуникације

Планира се осавремењавање система електронских комуникација у циљу пружања нових сервиса корисницима. Да би се обезбедило проширење мреже електронских комуникација потребно је изградити подземну мрежу цеви кроз које ће пролазити будућа инсталација електронских комуникација.

Планира се и даље постављање мултисервисних платформи и друге опреме у уличним кабинетима у склопу децентрализације мреже. Улични кабинети се могу постављати на осталом земљишту, као и на јавној површини, у регулацијама постојећих и планираних саобраћајница, на местима где постоје просторне и техничке могућности. Уколико се постављају на јавној површини, потребно је да буду на постојећим или планираним трасама водова електронских комуникација. Удаљеност ових уређаја од укрштања путева треба да износи минимално 20 m од осовине. Уколико се кабинети постављају на осталом грађевинском земљишту, потребно им је обезбедити колски приступ ширине минимално 3 m. Планира се и изградња приводних каблова и Wi-Fi приступних тачака, као и постављање система за видео-надзор у оквиру комплекса.

Планира се потпуна покривеност овог подручја сигналом мобилне телефоније свих надлежних оператера. У комплексу је могуће постављати системе мобилне телефоније и осталих електронских комуникација уз поштовање следећих услова:

- антенски системи и базне станице мобилне телефоније могу се постављати на кровне и горње фасадне површине објеката.
- антенски системи мобилне телефоније, као и осталих електронских комуникација, могу се постављати на антенске стубове уз услов да антенски стуб буде удаљен минимално 30 m од регулационе линије, односно од границе комплекса гробља; базне станице постављати у подножју стуба, уз изградњу оптичког приводног кабла до базне станице;
- антенске системе постављати уз поштовање свих правилника и техничких препорука из ове области;
- уколико се у близини налазе стубови, односно локације других оператера, размотрити могућност заједничке употребе;
- након пуштања опреме у рад, обавезно је извршити одговарајућа мерења нивоа електромагнетне емисије у близини антенског система;
- за постављање антенских система и базних станица мобилне телефоније и осталих електронских система обавезно је претходно позитивно мишљење надлежног органа управе.

6. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Услови и мере заштите животне средине на простору гробља, односе се на:

- уређивање, одржавање и опремање простора за сахрањивање;
- изградњу, уређивање, опремање и одржавање објеката и уређаја на гробљу, који служе за обављање погребне услуге (капеле, јавне чесме и сл.);
- уређивање и одржавање путева и стаза унутар гробља;
- уређивање простора између гробних места;
- подизање и одржавање зеленила, јавне расвете, чистоће, уклањање снега и леда унутар гробља и других послова који су у вези са уређивањем и одржавањем гробља и одржавањем гробних места.

Око простора гробља потребно је подићи зелени заштитни појас зеленила које треба да карактерише аутохтона вегетација. Слободне зелене просторе треба обрадити вегетацијом ради покривања површина, спречавања спирања земљишта и постизања добрих декоративних и естетских својства.

Потребно је обезбедити хидрантску мрежу за заливање зелених површина и прање интерних саобраћајница.

Неопходно је спречити појаву прашине у току сушних периода, орошавањем водом и формирањем заштитног појаса вегетације.

Дуж стаза планирати зеленило, клупе за одмор, чесме и друге неопходне садржаје и обезбедити адекватан прилаз сваком гробном месту.

Неопходно је одредити просторе за смештај посуда (контејнера) за одлагање отпада и сувог цвећа. Ови простори морају испуњавати све хигијенске услове у погледу редовног чишћења, одржавања, дезинфекције и несметаног приступа возилима и радницима комуналног предузећа задуженом за одношење смећа, као и да су одвојена од осталих намена гробља (зеленилом) .

Поступање са отпадним материјама треба ускладити са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон) и подзаконским актима која проистичу из овог закона – Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", број 92/10, 77/21), Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник РС", број 98/10), односно са свим важећим прописима који регулишу ову област.

Одржавање чистоће на територији Града Новог Сада уређује се Одлуком о одржавању чистоће („Службени гласник Града Новог Сада“, број 25/10, 37/10, 3/11, 21/11 и 13/14) и Одлуком о утврђивању и одржавању депонија („Службени лист Града Новог Сада“, број 6/03, 47/06 и 13/14).

Неопходно је предузети све мере како би се спречило доспевање горива, мазива и других штетних и опасних материја са саобраћајница и манипулативних површина до подземних вода.

У оквиру гробља треба да се спречавају сви облици загађења и да се обезбеди ниво квалитета средине према прописаним стандардима, чије извршење је обавезно обезбедити у циљу спречавања угрожавања животне средине, а што је прописано:

- Законом о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник РС", бр. 20/77, 24/85, 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 – др. закон, 120/12 – УС, 84/13 – УС),
- Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 88/11, 104/16 и 95/18),
- Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18-др.закон),
- Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09),
- Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 25/15).

6.1. Заштита природних добара

Пронађена геолошка и палеонтолошка и археолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе, у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16, 95/18-др.закон, 71/21).

6.2. Заштита културних добара

Пре почетка радова приликом опремања новог гробља, обавеза инвеститора је да се јаве надлежној служби заштите, како би се благовремено обезбедио конзерваторски археолошки надзор над земљаним радовима, због могућности постојања потенцијалних археолошких локалитета и налаза.

Обавеза је инвеститора и извођача радова да, ако током извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошко налазиште или предмете, радове без одлагања прекине и обавести Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада, да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен.

6.3. Заштита зеленила и заштита зеленилом

Све **улице** треба да прате дрворди од високе лишћарске вегетације постављени у складу са садржајима попречних профила.

Основни концепт организације и обликовања **гробља** као целине наглашен је пејзажним карактером. Сама основа гробља конципирана је у виду парка и ортогонално је постављена са повезивањем свих потребних функција у оквиру комплекса, али и у односу на шири, околни простор. Специфично психолошко стање посетилаца ових површина захтева и посебан приступ озелењавању.

Озелењавање простора намењеног **гробљу** планира се у пејзажном стилу. При решавању слободног простора комплекса гробља, треба задовољити санитарно - хигијенску и декоративно - естетску функцију. Ободом комоплекса гробља, планира се поставка зеленог заштитног појаса од високе и средње високе лишћарске и четинарске вегетације у комбинацији са шибљем. Озелењавање слободних зелених површина унутар комплекса гробља, треба базирати на формирању мањих и већих групација од високе лишћарске и четинарске вегетације, распоређених тако да већи масиви вегетације имају улогу пределског, односно орографског фактора при формирању целине. Гробна поља и остали садржаји унутар гробља треба да су повезани мрежом пешачких комуникација.

Прилазе и улазе у комплекс гробља, планиране објекте, као и планирани централни плато, нагласити декоративном вегетацијом (цветне јеле, декоративно ниско жбуње и сл.). Централну пешачку стазу треба да прати дрворед. Декоративном вегетацијом нагласити просторе намењене за колумбаријуме и розаријуме. Простор око зидова колумбаријума наглашен је високом лишћарском и четинарском вегетацијом, а уређен је са цветним елементима и зеленим параванима.

Површина намењена розаријуму, има партерни карактер у виду ружичњака а оивичена је високом вегетацијом и шибљем.

Шумско гробље као посебан вид чувања посмртних остатака, планирано је у југозападном делу комплекса гробља. Њега чини бујна вегетација лишћара у комбинацији са ливадским травњаком и шибљем. Гробови се обележавају са надгробним плочама или вазама са цветајућим шибљем или цвећем. Распоред може бити у групама или појединачни. Стазе у оквиру шумског гробља су углавном слободно импровизоване по травнатим површинама.

Око простора за одлагање разноврсног одпада планира се садња средње високог декоративног жбуња, као тампон зоне у односу на остале намене у оквиру комплекса гробља. Планирају се жбунасте врсте, обзиром да је овај простор смештен у зони заштите електроенергетског коридора, у оквиру које је забрањена садња високе вегетације.

Парковски уређена површина планира се уз комплекс гробља. Озелењавање ове површине планира се у пејзажном стилу. Висока вегетација треба да преовладава у парку, како би се формирала тампон зона између комплекса гробља и околних намена. Комплетну површину треба да прожима мрежа пешачких комуникација. Поред основних садржаја у парку, могуће је поставити и просторе за игру деце, теретану на отвореном, водене површине (фонтана, водена огледала и сл.) и разне друге садржаје који ће употпунити овај простор. Улазе у парк нагласити декоративном вегетацијом.

6.4. Заштита од акцидената

Ради предузимања мера за спречавање удеса и ограничавања утицаја тог удеса, потребно је поштовати одредбе Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 87/18), где је наведено да је привредно друштво и друго правно лице дужно да прибави сагласност надлежног министарства на израђен и достављен План заштите од удеса у складу са Правилником о врсти и количини опасних супстанци на основу којих се сачињава План заштите од удеса ("Службени гласник РС", бр. 34/19) .

Град Нови Сад је у обавези да изради Процену угрожености од елементарних непогода и других несрећа, па је неопходно, да уколико се предвиђају објекти привредног друштва и другог правног лица које обавља активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у прописаним количинама, које управља објектима специфичне делатности са аспекта повишеног

ризика по живот и здравље људи од несрећа и терористичких активности, обрати посебна пажња на опасности приликом којих би евентуално дошло до ослобађања опасних материја и угрожавања становништва, материјалних добара и животне средине.

Поред тога Град Нови Сад је у обавези да изради екстерни план заштите од удеса на основу извештаја о безбедности и планова заштите од удеса привредних друштава на својој територији.

6.5. Услови за изградњу саобраћајних површина

За изградњу нових и реконструкцију постојећих саобраћајних површина обавезно је поштовање одредби:

- Закона о путевима ("Службени гласник Републике Србије", бр. 41/18 и 95/18 - др. закон),
- Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник Републике Србије", бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 - УС, 55/14, 96/15 - др. закон, 9/16 - УС, 24/18, 41/18, 41/18 - др. закон и 87/18),
- Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 - др. закон), и осталим прописима који регулишу ову област
- Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник Републике Србије", број 50/11),
- Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник РС", број 22/15),
- Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу ("Службени гласник РС", број 22/15).

На стамбеним и приступним улицама могуће је применити конструктивна решења за смиривање саобраћаја у складу са елементима из стандарда SRPS U.C1. 280-285, а у складу са чл. 161 – 163. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, иако то у графичком приказу „План регулације површина јавне намене“, није приказано.

На прелазу тротоара преко коловоза (минималне ширине 3 m) и дуж тротоара извршити типско партерно уређење тротоара у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Тротоаре израђивати од монтажних бетонских елемената или плоча који могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина. Поред обликовног и визуелног ефекта, то има практичну сврху

код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација). Коловоз и бициклическе стазе завршно обрађивати асфалтним застором.

Ширина коловоза у уличној мрежи износи од 5,5 до 6 m. Радијуси кривина на укрштању саобраћајница су минимално 4m. На саобраћајницама где саобраћају возила јавног превоза путника радијуси кривина треба да су минимално 8m.

Тротоари за двосмерно кретање пешака морају бити минималне ширине 2,0 m, а за једносмерно кретање 1,0 m.

Све бициклическе стазе у обухвату плана су двосмерне и минималне ширине 2,0 m.

Висина пешачких платформи које опслужују аутобуска стајалишта морају бити 18 cm у односу на коловоз. Њихова минимална ширина је 1,5 m.

На прелазу колског прилаза парцелама преко тротоара, односно бициклическе стазе, нивелационо решење колског прилаза мора бити такво да су тротоар и бициклическа стаза у континуитету и увек у истом нивоу. Овакво решење треба применити ради указивања на приоритетно кретање пешака и бициклиста, у односу на возила која се крећу колским прилазом. У оквиру партерног уређења тротоара потребно је бојама, материјалом и сл. у истом нивоу или благој денивелацији издвојити или означити колски пролаз испред пасажа.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели

Свака новоформирана грађевинска парцела мора имати приступ на јавну саобраћајну површину чак и у случају да он није назначен у графичком приказу „План регулације површина јавне намене“. Уколико је тај приступ колски и намењен путничким аутомобилима, он не може бити ужи од 3,5 m, нити шири од 6,0 m.

Једна грађевинска парцела може имати максимално два колска приступа према истој саобраћајној површини (улици) и то на међусобном растојању од најмање 5 m. У случају да грађевинска парцела има приступ на две различите саобраћајне површине (улице), колски приступ се по правилу даје на ону саобраћајну површину (улицу) која је мањег ранга. Грађевинска парцела која је намењена породичном становању по правилу може имати максимално један колски приступ по парцели.

Ширина приватног пролаза за парцеле које немају директан приступ јавној саобраћајној површини не може бити мања од 2,5 m. Објекти у привредним и индустријским зонама морају обезбедити противпожарни пут око објекта, који не може бити ужи од 3,5 m за једносмерну комуникацију, односно 6 m за двосмерно кретање возила. Висина пролаза мора бити минимално 4 m.

Положај колског приступа парцели зависи од диспозиције објекта на парцели, али тако да је он могућ само у зони улазно-излазних кракова раскрснице уз поштовање услова да он није ближи од 10 m од почетка лепезе коловоза улазно-излазног крака раскрснице и правила безбедности саобраћаја дефинисана прописима.

Паркирање и гаражирање возила

За паркирање моторних возила за сопствене потребе, власници објекта свих врста обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван јавне саобраћајне

површине, и то – минимално једно паркинг или гаражно место на један стан (стамбену јединицу).

Гараже објеката планирају се подземно у габариту, изван габарита објекта или надземно, на грађевинској парцели. Површине гаража објеката које се планирају надземно на грађевинској парцели урачунавају се при утврђивању индекса изграђености, односно индекса заузетости грађевинске парцеле, а подземне гараже се не урачунавају у индексе.

Изградњу паркинга извршити у складу са SRPS U.S4.234:2020 којим су дефинисане мере и начин обележавања места за паркирање за различите врсте паркирања.

Такође је потребно у близини улаза и излаза у објекте резервисати паркинг у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

6.6. Мере заштите у области водне инфраструктуре

6.6.1. Водоводни систем

Услови за изградњу водоводне мреже

Трасу водоводне мреже полагати у зони јавне површине, (ако је урбана средина) између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зеленом појасу једнострано или обострано уколико је улични фронт шири од 20 m.

Трасе ровова за полагање водоводне инсталације се постављају тако да водоводна мрежа задовољи прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре је 0,7 m-1,0 m, а вертикално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре 0,5 m.

Задате вредности су растојања од спољне ивице новог цевовода до спољне ивице инсталација и објеката инфраструктуре.

Уколико није могуће испоштовати тражене услове пројектом предвидети одговарајућу заштиту инсталација водовода.

Није дозвољено полагање водоводне мреже испод објеката високоградње; минимално одстојање од темеља објеката износи 1,0 m, али тако дане угрожава стабилност објеката.

Дубина укопавања водоводних цеви износи 1,2-1,5 m мерено од коте терена, а на месту прикључка новопланираног на постојећи цевовод, дубину прикључка свести на дубину постојећег цевовода

На проласку ценовода испод пута предвидети заштитне цеви на дужини већој од ширине пута за мин. 1,0 m од сваке стране.

На траси новог дистрибутивног водовода предвидети одговарајући број хидраната у свему према важећим прописима. Предност дати уградњи надземних хидраната.

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ обезбеђује у нормалним условима водоснабдевања количину воде од 5 l/s са притиском од 0,5 бара за потребе противпожарне заштите (хидрантска мрежа, спринклерски систем,...).

За потребе санитарне воде у нормалним условима водоснабдевања Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ обезбеђује притисак на месту прикључења од 2,5 бара.

Водоводни прикључци

Снабдевање водом из јавног водовода врши се прикључком објекта на јавни водовод.

Прикључак на јавни водовод почиње од споја са водоводном мрежом, а завршава се у склоништу за водомер, закључно са мерним уређајем.

Пречник водоводног прикључка величином и типом водомера одређује пројектант на основу претходно урађеног хидрауличног прорачуна унутрашњих инсталација за објекат, а одобрава Јавно комунално предузеће "Водовод и канализација" у складу са техничким нормативима важеће Одлуком о условима и начину организовања послова у вршењу комуналних делатности испоруке воде и уклањања вода („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 60/10, 8/11- исправка, 38/11, 13/14 и 59/16) и Правилника о техничким условима за прикључење на технички систем за водоснабдевање и технички систем канализације (Службени лист Града Новог Сада број 13/94).

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора имати засебан прикључак.

Индивидуални водомери, за мерење потрошње воде за пословне објекте, постављају се у засебно изграђеним шахтовима који су лоцирани ван објекта у парцели корисника 0,5 m од регулационе линије.

Потребан пречник и положај прикључка треба бити дефинисан пројектом унутрашњих инсталација објекта који се прикључује.

Извођење прикључка водовода, као и његова реконструкција су у надлежности Јавног комуналног предузећа "Водовод и Канализација" Нови Сад.

6.6.2. Канализациони систем

Услови за изградњу канализационе мреже

Трасу мреже канализације полагати у зони јавне површине између две регулационе линије у уличном фронту једнострано или обострано уколико је улични фронт шири од 20 m.

Минимални пречник фекалне канализације је 200 mm.

Трасе фекалне канализације се постављају тако да задовољи прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање од других инсталација и објеката инфраструктуре је 0,7 m-1,0 m, а вертикално 0,5 m.

Није дозвољено полагање фекалне канализације испод објеката високоградње; минимално одстојање од темеља објекта износи 1,0 m, али тако да не угрожава стабилност објеката.

Сви објекти за сакупљање и третман отпадних вода морају бити водонепропусни и заштићени од продирања у подземне издани и хаваријског изливања

Минимална дубина изнад канализационих цеви износи 1,3 m, мерено од горње ивице цеви (уз испуњење услова прикључења индивидуалних објеката), а на месту прикључка новопланираног на постојећи цевовод, дубину прикључка свести на дубину постојећег цевовода.

На траси предвидети изградњу довољног броја ревизионих шахтова на прописаном растојању од 160-200 DN, а максимално 50,0 m.

Канализација атмосферских вода са саобраћајних и манипулативних површина пре упуштања у атмосферску канализацију или канализацију општег типа Града Новог Сада мора проћи третман на сепаратору лаких нафтних деривата и песколову.

Директно одвођење атмосферских вода са уређених водонепропусних површина и са кровова објеката у јавну канализацију ограничава се на 30 l/s/ha, при прорачуну са количином која одговара двадесетоминутној киши повратног периода две године - усвојити 120 l/s/ha.

Све количине изнад наведених вредности морају се прихватити ретензијом и поступно упуштати у планирану атмосферску канализацију.

Ретензија за прихват атмосферских вода се мора пројектовати унутар парцеле корисника.

Прихват канализације отпадних вода планирати из санитарних чворова и кухиња.

Отпадне воде морају задовољити услове дефинисане Одлуком о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију (Службени лист Града Новог Сада бр. 17/93, 3/94 10/01 и 47/06 - др. одлука). Уколико исте не задовољавају наведене услове, морају имати одговарајући предтретман.

Канализациони прикључци

Прикључак на фекалну канализацију почиње од споја са мрежом, а завршава се у ревизионом шахту.

Пречник канализационог прикључка одређује пројектант, а одобрава Јавно комунално предузеће "Водовод и канализација", на основу претходно урађеног хидрауличног прорачуна у складу са типом објекта, техничким нормативима, Одлуком о условима и начину организовања послова у вршењу комуналних делатности испоруке воде и уклањања вода („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 60/10, 8/11-исправка, 38/11, 13/14 и 59/16) и Правилником о техничким условима за прикључење на технички систем за водоснабдевање и технички систем канализације („Службени лист Града Новог Сада”, број 13/94).

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора се прикључити на канализациону мрежу, ако је она изграђена.

Прикључење већих пословних објеката врши се минималним пречником DN200 mm.

Ревизионо окно лоцира се у парцели корисника на 0,5 m од регулационе линије парцеле.

Објекти чије отпадне воде садрже штетне материја, могу се прикључити на канализациону мрежу само ако се испред прикључка угради уређај за пречишћавање индустријских отпадних вода до прописаног квалитета упуштања у канализацију.

Објекат који се водом снабдева из сопственог изворишта може се прикључити на фекалну канализацију под условом да постави водомер за мерење исцрпљене воде.

Прикључење подрумских и сутеренских просторија, као и базена на канализациони систем дозвољава се само преко аутономног постројења препумпавањем.

Код решавања одвода употребљених вода поступити по Одлуци о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију („Службени лист Града Новог Сада” бр. 17/93, 3/94 10/01 и 47/06 - др. одлука).

Зауљене атмосферске воде са манипулативних површина као и воде од прања и одржавања тих површина (претакачка места, точећа места, паркинг и сл.) посебном мрежом спровести кроз таложник за механичке нечистоће и сепаратор уља и масти и лаких течности и тек потом испуштати у реципијент.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу се без пречишћавања испуштати у јавну канализациону мрежу, уз поштовање услова и сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

Технолошке воде се могу испуштати у јавну канализацију. Зависно од потреба код загађивача предвидети изградњу уређаја за предtretман технолошких отпадних вода, тако да њихов квалитет задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, а пре пречишћавања на ППОВ, тако да се не ремети рад пречистача у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и

роковима за њихово достизање, Прилог 2, Глава III, Табела 1 ("Службени гласник РС", број 67/11, 48/12 и 1/16).

Извођење прикључка канализације, као и његова реконструкција су у надлежности Јавно комунално предузеће "Водовод и Канализација" Нови Сад.

6.7. Мере заштите у области енергетске инфраструктуре и електронских комуникација

6.7.1. Електроенергетски систем

Као заштиту од електромагнетног зрачења надземних водова и као заштиту самог вода поштовати сигурносне висине и сигурносне удаљености из Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88). Током изградње електроенергетског вода долази до тренутне деградације земљишта услед ископа или до евентуалне сече растиња на деоницама проласка трасе вода. Неопходно је због тога, приликом постављања вода, укопавање вршити у ров, у што већој мери ручно, чиме ће се заштитити постојећа вегетација од могућег оштећења.

6.7.2. Систем снабдевања топлотном енергијом

Током изградње гасовода долази до тренутне деградације земљишта услед ископа или до евентуалне сече растиња на деоницама проласка трасе. Неопходно је због тога, приликом постављања гасовода, укопавање вршити у ров, у што већој мери ручно, чиме ће се заштитити постојећа вегетација од могућег оштећења. При изградњи мерно-регулационих гасних станица (МРС) формира се заштитна мрежа или ограда око МРС која мора бити удаљена најмање 3m од спољних зидова МРС и висока најмање 2m. Растојање МРС од зграда и других објеката мора износити најмање 10m (за притиске до 7 бара), односно 15m (за притиске веће од 7 бара).

6.7.3. Електронске комуникације

У току експлоатације водова електронских комуникација нема негативног утицаја на животну средину, а у току изградње може доћи до привремене деградације земљишта која се неутрализује каснијим затрпавањем рова и нивелацијом са околним земљиштем.

7. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Према члану 16. Закона о стратешкој процени утицаја, Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процену утицаја пројекта на животну средину, одређују аспекте заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.

За све пројекте који се буду реализовали у границама обухвата плана, утврђује се обавеза предузимања мера заштите животне средине, а за пројекте који могу имати утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину.

Студију процене утицаја за постојеће и планиране садржаје треба радити са циљем да се прикупе подаци и предвиде утицаји на здравље људи, флору и фауну, земљиште, воду, ваздух, материјална и културна добра и узајамно деловање свих чинилаца на сваком од наведених објеката, као и мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити.

8. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)

Успостављање система праћења компонената животне средине, је део стратешког одређења у очувању изузетних природних и културно-историјских вредности природног добра, уз одрживо коришћење обновљивих природних ресурса. Због тога израда катастра загађивача на територији општине и развој мониторинг система представља један од приоритета заштите животне средине. Резултати мониторинга на најбољи начин осликавају промене у времену и простору и тиме обезбеђују могућност адекватног и правовременог реаговања, кориговања започетих активности и тестирања исправности утврђених програма заштите и развоја.

Према члану 69. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон), циљеви Програма праћења стања животне средине су:

- обезбеђење мониторинга;
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- дефинисање мониторинга загађивача;
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача и
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

Основни параметри који треба да се прате на простору у обухвату Плана треба да обухвате главне компоненте животне средине:

- земљиште,
- воду,
- ваздух,
- буку.

Поред праћења ових основних параметара животне средине, прате се и други параметри који указују на квалитет животне средине, нпр. мониторинг отпада.

У циљу свеобухватног сагледавања свих проблема, потребно је додатно консултовати све надлежне органе и организације, како би се створила савремена мрежа која одговара свим европским стандардима, имајући у виду да је заштита животне средине веома важан сегмент нашег будућег развоја и просперитета.

Мониторинг земљишта

Активности на мониторингу квалитета земљишта на простору у обухвату Плана подразумевају праћење стања и промена у оквиру следећих параметара земљишта:

- физичко-хемијске карактеристике (механички састав, киселост, садржај хумуса, садржај укупног азота, садржај калијума, фосфора и калцијума). Садржај микроелемената: магнат, гвожђе, бакар и цинк. За поседе око индустријских зона испитује се и присуство штетних материја : кадмијум, кобалт, никл, арсен, хром, олово, жива, као и садржај специфичних органских политаната (угљоводоници, пестициди, минерална уља).
- микробиолошке карактеристике (садржај и бројност врста).

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које је утврђена евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Контролу квалитета земљишта потребно је спроводити у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18, 95/18- др.закон), Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Службени гласник РС", бр. 30/18 и 64/19).

Мониторинг воде

Мониторинг вода треба вршити у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон), Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон), Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Службени гласник РС", број 74/11) и др.важећим подзаконским актима.

Потребно је да се испитују следећи параметри: температура воде, температура ваздуха (на терену), боја, мирис, видљиве материје, рН, укупне суве материје, жарени остатак, губитак жарењем, суспендоване материје, таложне материје, НРК, ВРК5 (хомогенизован узорак), ВРК5 (филтриран узорак), амонијак, нитрати, уља (угљенотетрахлоридни екстракт), сулфати, сулфиди, хлориди, гвожђе, феноли, детерџенти (као алкилбензол сулфонат), натријум, укупни фосфор, укупни азот, калијум, електропроводљивост и беланчевине.

Подаци ових мерења треба да послуже за санацију стања, а база података за прорачуне пројектовања система за пречишћавање отпадних вода, као и за информисање и едукацију грађана из ове области.

Мониторинг ваздуха

Мониторинг треба да се врши ради процене аерозагађења на основу мерених или процењених података и добијања информација о загађујућим материјама, које доспевају у атмосферу и концентрацији око извора загађења.

Контролу квалитета ваздуха треба организовати тако да се прво изврши идентификација свих могућих присутних полутаната. Након идентификације присутних полутаната, потребно је организовати систематско испитивање квалитета ваздуха, мерењем концентрације присутних загађујућих материја.

Праћење и контрола ваздуха на предметном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др.закон), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Србије", бр. 11/10, 75/10 и 63/13) и др.подзаконским актима.

Мониторинг буке

Праћење нивоа буке неопходно је извршити у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 96/21), Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", број 72/10) и др.подзаконским актима из ове области.

Мониторинг отпада

Мониторинг отпада треба вршити ради изналажења оптималних варијанти за решавање санације насталог отпада.

У циљу правилног управљања отпадом неопходно је идентификовати све врсте отпадних материја које ће се генерисати и класификовати према пореклу (опасан отпад, комунални чврст отпад, индустријски отпад). Поступање са отпадним материјама треба да буде у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др.закон) и осталим подзаконским актима.

Предвиђање промена параметара квалитета животне средине на подручју плана

На основу свих података, користећи информациони систем заштите животне средине, могуће је предвидети, спречити еколошке катастрофе и утврдити оптималне мере за санацију и рекултивацију.

Подаци о стању и квалитету животне средине првенствено треба да буду усмерени на формирање информационих основа за функционисање система, што значи планирано и перманентно формирање записа у бази података система о измереним и утврђеним вредностима параметара квалитета свих елемената животне средине.

Припрема и извођење превентивних активности заштите животне средине

Превентивне активности на заштити животне средине се припремају и извршавају на основу предвиђања промена стања животне средине, и посредно, на основу анализе стања и квалитета животне средине. Припреме и извођење превентивних активности на заштити животне средине треба да обухватају:

- оперативни план превентивних активности заштите животне средине,
- израду планова превентивног деловања на појединачним локалитетима,
- израду планова потребних ресурса за планиране превентивне активности на заштити животне средине,
- припрему неопходне оперативне документације за извођење превентивних активности,
- израду подлога за надзор и контролу извођења превентивних активности заштите и контролу квалитета извршених поступака на заштити животне средине.

9. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на

поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10).

Будући да су досадашња искуства недовољна у примени стратешке процене предстоји решавање бројних проблема. У досадашњој пракси стратешке процене планова присутна су два приступа:

- 1) технички: који представља проширење методологије процене утицаја пројеката на планове и програме где није проблем применити принципе за ЕИА (процену утицаја на животну средину),
- 2) планерски: који захтева битно другачију методологију из следећих разлога:
 - планови су знатно сложенији од пројеката, баве се стратешким питањима и имају мање детаљних информација о животној средини,
 - планови се заснивају на концепту одрживог развоја и у већој мери поред еколошких обухватају друштвена и економска питања,
 - због комплексности структура и процеса, као и кумулативних ефеката у планском подручју нису примењиве симулационе математичке методе,
 - при доношењу одлука већи је утицај заинтересованих страна и нарочито јавности, због чега примењене методе и резултати процене морају бити разумљиви учесницима процеса процене.

Због наведених разлога у пракси стратешке процене користе се најчешће експертске методе као што су: контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријална анализа, просторна анализа, SWOT анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика итд.

Као резултанта примене било које методе појављују се матрице којима се испитују промене које би изазвала имплементација плана и изабраних варијанти. Матрице се формирају успостављањем односа између циљева плана, планских решења и циљева стратешке процене са одговарајућим индикаторима.

У овој стратешкој процени примењена је методологија процене која је код нас развијана и допуњавана у последњих неколико година ^{1 2 3} и која је углавном у

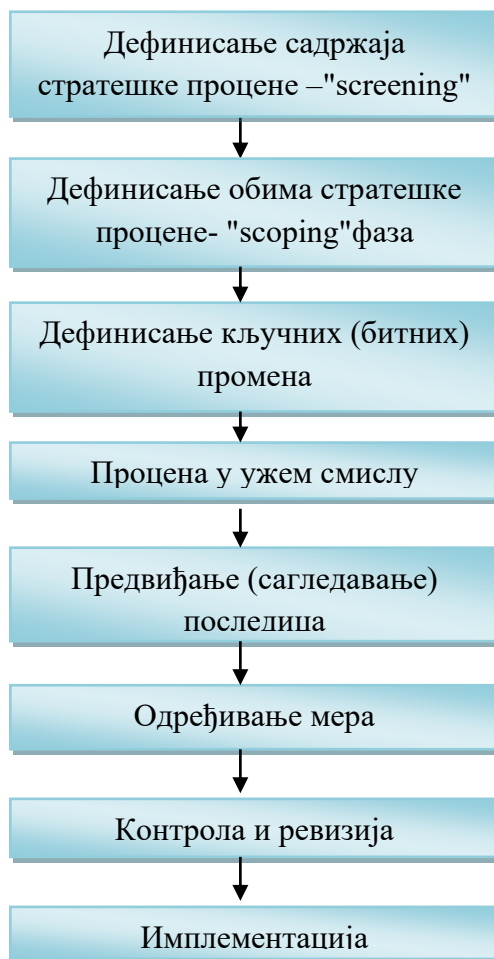
¹ Стојановић Б. , Процена утицаја на животну средину и услови за заштиту и унапређење животнесредине, Секторски прилог за „Генерални план Приштине“, ИАУС, 1996.

² Стојановић Б., Управљање животном средином у просторном и урбанистичком планирању – Стање и перспективе, у монографији "Новији приступи и искуства у планирању", ИАУС, 2002, стр.119-140.

³ Стојановић Б., Н. Спасић, Критички осврт на примену закона о стратешкој процени утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању, ИЗГРАДЊА, Бр.1, 2006, стр. 5-11.

сагласности са новијим приступима и упутствима за израду стратешке процене у Европској Унији.⁴

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико фаза, и то:

Анализирајући поступак израде Извештаја, може се закључити да се он састоји, из четири основне фазе:

- полазне основе, анализа и оцена стања,
- процена могућих утицаја на животну средину,
- мере заштите животне средине,
- програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза, потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

⁴ A Source Book on Strategic Environmental Assessment of Transport Infrastructure Plans and Programs, European Commission DG TREN, Brussels, October 2005.

Извештај о стратешкој процени ради се у фази израде Плана детаљне регулације новог гробља у Ветернику. Оба документа биће изложена на јавни увид са обезбеђењем учешћа јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени.

Тешкоће при изради Стратешке процене утицаја на животну средину

У процесу израде Стратешке процене утицаја Плана на животну средину нису уочене тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера предметног Плана на животну средину. За оцену стања животне средине извршена је процена на основу постојећих података о стању животне средине планског подручја, услова надлежних институција, природних карактеристика, као и друге доступне документације.

У поступку израде Извештаја, успостављена је сарадња са заинтересованим органима и организацијама, овлашћеним институцијама и надлежним органом за послове заштите животне средине.

Уочене тешкоће, значајне за квалитетну процену стања животне средине и ток процене утицаја стратешког карактера су:

- непостојање јединствене методологије за израду Стратешке процене утицаја на животну средину,
- непостојање података који се односе на мониторинг животне средине на простору у обухвату плана.

10. ЗАКЉУЧЦИ ИЗВЕШТАЈА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена утицаја плана детаљне регулације новог гробља у Ветернику на животу средину урађена је у поступку израде **Плана детаљне регулације новог гробља у Ветернику**, на основу Решења о изради стратешке процене утицаја плана детаљне регулације новог гробља у Ветернику на животу средину, број V-35-180/21, од 09.03.2021. године, које је донела Градска управа за урбанизам и стамбене послове.

Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животу средину, којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Мере заштите животне средине односе се на укупан простор и непосредно окружење, на постојеће и планиране активности и мере заштите животне средине које се односе на укупну инфраструктуру.

На основу валоризације простора предложене су мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити.

Резимирајући утицаје Плана на животу средину и елементе одрживог развоја, може се констатовати да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор. Мањи негативни утицаји које је могуће очекивати реализацијом планских решења су ограниченог интензитета и просторних размера. Да би се овакви утицаји свели у оквире који неће оптеретити капацитете простора, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја плана на животну средину.

Планско решење усаглашено је са достављеним условима надлежних институција.

11. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ПРОПИСИ:

- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон),
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 94/24),
- Закон о путевима ("Службени гласник Републике Србије", бр. 41/18),
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09),
- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08),
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања ("Службени гласник РС", бр. 23/94),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Службени гласник РС", бр. 30/18 и 64/19),
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04);
- Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности ("Службени гласник РС", број 95/18 и 10/19);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", број 36/09);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон);
- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду ("Службени гласник РС", број 36/09);

- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", број 92/10, 77/21);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13, 26/21-др.закон),
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10, 63/13),
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18-др.закон),
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 50/12),
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 96/21),
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10),
- Правилник о условима и начину сакупљања, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник РС", бр. 98/10),
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", број 56/10);
- Уредба о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник РС", број 92/10),
- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16, 95/18-др.закон и 71/21),
- Закон о културним добрима (Службени гласник РС", бр.71/94, 52/11 - др. закон и 99/11 - др. закон).

12. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

1. Извод из Плана генералне регулације насељеног места Ветерник	A3
2. Аеро-фото снимак	A4
3. План намене површина.....	1:2500
4. Инжењерско - геолошка карта	A4
5. Педолошка карта	A4